

NOVICE

LETO V. št. 19

V KOČEVJU, DNE 7. MAJA 1960

Cena 15 din

Plan v tromesečju je presežen

Zbor proizvajalcev ObLO Kočevje se je 29. aprila sestal na tretji redni seji. Najpomembnejša točka dnevnega reda na seji je bila: Pregled izpolnjevanja družbenih planov podjetij za I. četrtletje tega leta.

Celoten dohodek gospodarskih organizacij je bil po planu za I. tromesečje skupno dosežen 101,2 %. Po posameznih gospodarskih panogah pa je bil takole dosežen:

V industriji z 98,7 %, v prometu 111,6 %, gradbeništvu 108,1 %, komunalni 87,2 %, obrti 105,3 %, gostinstvu 99,9 % in trgovini 100 %. Če razčlenimo izpolnjevanje plana v industriji bomo videli, kako izvršujejo plan v posameznih podjetjih. Najprej naj omenimo Rudnik. V prvem četrtletju so izpolnili plan s 102,9 % ali 12 % več kot v primerjavi s istim obdobjem v letu 1959. Tekstilani 111,5 % (za 32,4 % več kot leta 1959), LIO 93,5 % (za 0,1 % manj kot lani), ITAS 70,7 % (za okrog 8 % manj kot lani) in Kočevskem tisku izpolnili 103,1 % (za 27,8 % več kot leta 1959 v istem obdobju).

V prvem četrtletju so prekoračili plan (za 11,6 %), v podjetjih »Avtor«, Zidarju (za 8,1 %) ter v skoraj vseh obrtnih in gostinskih podjetjih.

Proizvodnja premoga je potekala zadovoljivo. Letni plan proizvodnje, ki znaša 200.000 ton premoga, so dosegli že 26,3 %. Plan so dosegli oz. presegli s 753 zaposlenimi delavci, čeprav je bilo po planu predvidenih 774 delavcev v letnem povprečju. V tem vidimo, da se je produktivnost dela precej povečala.

V Tekstilani se proizvodnja volnene preje in volnenih tkanin letos dobro odvija. Letni plan proizvodnje je vrednostno dosežen z 29,5 %. Na podlagi realizacije proizvodnje v I. tromesečju lahko sklepamo, da bo proizvodni plan Tekstilane močeno znatno preseči.

Proizvodni plan v LIO (KGP) za leto 1960 je precej višji kot lani. Izpolnitev plana je poleg drugega odvisna od pravočasne rekonstrukcije, ki je potrebna za uvedbo proizvodnje furnirne embalaže. Pravočasna izvršitev rekonstrukcije je odvisna od pravočasne dobave nekaterih naprav iz inozemstva. Da v I. četrtletju niso bili

doseženi višji odstotki realizacije plana je treba iskati odgovor v precejšnjih zalogah v lesu in v končnih izdelkih (okrog 110 milijonov).

ITAS je mlado podjetje in se še izkazuje. Na podlagi vloženih investicij v podjetje koncem lanskega leta in predvidenih investicij letos, se bo proizvodnja postopoma večala. Z izgradnjo novih delavnic in nabavo novih strojev se bodo v podjetju zaposlili novi delavci. Glavni problem v podjetju so obratna sredstva, ki jih bodo morali dobiti. Podjetje ima velike možnosti za razvoj.

Odborniki so bili seznanjeni z novim načinom razdeljevanja dohodkov na Rudniku, ki bazira v ustvarjenem delu po enoti proizvoda. Ta sistem nagrajevanja se je pokazal za stimulativnega. Boljši način gospodarjenja je vplival tudi na zmanjšanje materialnih stroškov. Vse to se imelo pozitivne posledice, ki so se izrazile v višjih dohodkih zaposlenih na Rudniku.

V razpravi, ko so analizirali izvrševanje planov gospodarskih organizacij, je sodeloval tudi predsednik ObLO Drago Benčina, ki je med drugim poudaril vlogo zbora proizvajalcev v odnosu do podjetij. Predlagal je, da bi ustanovili posebno odborno komisijo, ki bi imela nalogo, da bi podrobno analizirala probleme podjetij v samih podjetjih. Zavzel se je tudi, da bi nudili ITAS vso pomoč pri njegovem razvoju.

Sekretar Obč. komiteja ZK Ludvik Golob pa je med drugim predlagal, naj bi odborniki zbora proizvajalcev vsake tri mesece poročali v svoji volilni enoti o delu zbora proizvajalcev. Govoril je tudi o odnosih zbora proizvajalcev in sindikatov.

V nadaljevanju seje so bili odborniki seznanjeni, koliko je bilo zbranih združenih sredstev gospodarskih organizacij. Od predvidenih 60 milijonov din za skupni investicijski sklad je dosedaj odobreno od podjetij 50 milijonov, v skupni fond za potrebe komunalne dejavnosti je od predvidenih 24 milijonov doslej zbrano nekaj nad 19 milijonov, ter v skupni fond za kadre od predvidenih 6 milijonov zbrano 1.700.000 din. Združena sredstva gospodarskih organizacij se bodo uporabljala za kemično tovarno, Tekstilano, za obrt in trgovino.

Potrtili so nekatere spremembe tarifnih pravilnikov v Ključavničarstvu, Tapetništvu in sedlarstvu. Fotoliku ter pravilnik za nagrajevanje po enoti proizvoda na Rudniku. Pravilnik je sestavni del tarifnega pravilnika.

Podjetju »Mizar« in »Ključavničarstvo« niso odobrili, da bi na račun lanskega dohodka izplačali del sredstev nad tarifnim pravilnikom. Ta sredstva naj gredo v sklad skupne uporabe.

Po daljši razpravi so odborniki odobrili predlog, da se povišajo cene mleku od sedanjih 32 na 36 din za liter. Nove cene veljajo za pasterizirano in vstekljeni mleko.

Prejšnji teden je Zvezni izvršni svet sprejel več novih predpisov. Spremenili so določila o plačevanju davka na osebni dohodek. Po sedanjih predpisih so morali prijaviti osebne dohodke in od njih plačevati davek, vsi ki so iz raznih delovnih razmer, zaslužili letno več kot pol milijona dinarjev. Po novih predpisih pa se bo plačeval davek šele od dohodkov, ki presegajo 700 tisoč dinarjev letno. Pri tem bodo imeli olajšave tisti, ki edini zaslužijo v gospodinjstvu in razni kulturni delavci, ki delajo na ustvaritvah svojih del po več let.

Davčna lestvica je progresivna. Pri 1 milijonu se plača 5 % davka, pri 2 milijonih 20 %, pri 7 milijonih pa že 70 odstotkov.

Sprejeli so posebno resolucijo o izobraževanju strokovnih kadrov, ki bo omogočala nadaljnji in hitrejši razvoj strokovnega šolstva ter izobraževanja oseb, ki so v rednem delovnem razmerju.

Novi uredba o trgovinski dejavnosti in trgovskih podjetjih, določa da lahko ribiška in gozdna gospodarstva imajo svoje prodajalne na drobno. Načrt zakona o zveznem skladu za znanstveno delo predvideva, da se sredstva tega sklada dajo za napredek znanosti.

Prebivalcem Grčaric in obiskovalcem, ki so prišli v Grčarice, bo ostal 1. maj v lepem spominu. Tega dne so ob prisotnosti številnih udeležencev in gostov, med njimi republikanske ljudske poslanke Matije Maležič, sekretarja Obč. komiteja ZK Ivana Fajdiga in drugih izročili svojemu namenu kulturni dom. Ob tej priliki sta govo-

ne, prosvetne, socialne in zdravstvene probleme.

Ta del svojega referata je tov. sekretar zaključil z besedami: »Če hočemo opraviti naloge, ki stojijo pred komunisti v gospodarskih organizacijah, morajo osnovne organizacije Zveze komunistov bolj organizirati tudi izobraževanje lastnih kadrov. Vsak pojav, vsaka naloga zahteva temeljite analize, trezne presoje in premišljenega dela. To pa lahko delajo samo komunisti, ki gredo vzporedno z zahtevami časa.«

V razpravi, ki se je nanašala na ta del referata, je Feliks Vidmar, predsednik Obč. sindikalnega sveta poudaril, da je za delavske svete in osnovne organizacije ZK, ki so dosedaj obravnavale vprašanje proizvodnje, investicij in nagrajevanje, nastopil čas, da temeljito obravnavajo vprašanje socialno kadrovske politike. Omenil je, da so lani odstopili podjetjem od sklada za kadre, pri čemer se je izkazalo, da so bila nekatera podjetja na ta moment neprimerno in da je ostal velik del teh sredstev neizkoriščen.

Nace Karničnik

Tudi letos so po svetu slovesno praznovali praznik dela 1. maj. Proslave so bile ponekod skupne, drugod je bilo več praznovanja, kar velja posebno za zahodno Evropo.

Na Rdečem trgu v Moskvi je bila tradicionalna prvomajska parada, ki so jo začele enote sovjetske armade. V Pekingu so praznovali 1. maj z ločenimi paradami v nekaj delih mesta. V Vzhodnem Berlinu je bila najprej vojaška parada, ki so ji sledili prebivalci v sprevodu. V Zahodnem Berlinu je bilo veliko prvomajsko zborovanje. Tudi v Zahodni Nemčiji so bile številne proslave mednarodnega

Zbiralnica mleka

V Laščah so začeli z gradnjo zbiralnice za mleko. Investitor so »Ljubljanske mlekarne«. Po predvidenih načrtih bo stala gradnja 14 milijonov dinarjev. Zbiralnica za mleko (ali mlekarne) kakor jo imenujejo bo velikega pomena za laški predel.

Sredstva za sole

Po osnutku proračuna občine Ljubljana-Rudnik so za področje šol na območju dela bivše laške občine, ki spada pod omenjeno občino, predvideni naslednji izdatki za sole:

● Za osnovno šolo Velike Lašče 6.963.000, šolo Turjak 1.070.000, Rob. 765.000, Dvorska vas 613.000, Veliki Osolniki 661.000, Kravpavce 679.000, Karlovica 814.000 in šola na Mohorjnih 660.000 dinarjev. Povprečno vzeto so sredstva za sole nekoliko večja kot pa lani.

Prvič pasterizirano mleko v Kočevju

Zadnjega dne v aprilu, je prišla z delom nova mlekarja v Kočevju. Potrošniki Kočevja so prvič dobili pasterizirano mleko, ki bo veliko pripomoglo k zdravi in okusni prehrani z mlekom.

Ob navzočnosti predstavnikov ljudskega odbora, političnih organizacij in predstavnikov podjetij, ki so sodelovali pri gradnji mlekarne, sta predsednik ObLO Drago Benčina in predsednik DS Kmetijsko gospodarskega posvetstva Pavle Pogorelec odprla novo mlekarjo v Kočevju.

Dobili bodo še stroj za izdelovanje sira. Ostalih mlečnih izdelkov zaenkrat ne bodo izdelovali. Prvotno so mislili kupiti tudi take stroje, kasneje pa so se premislili. Vedeti je treba, da so taki stroji zelo dragi in je proizvodnja raznih mlečnih izdelkov (sladoled, mlečne pižame itd.) Ljubljanskih mlekar tako velika, da zadovoljuje še našim potrebam. Z jogurtom pa oskrbuje Kočevjske mlekarne iz Kočevske Reke.

Prav bi bilo, da bi kmetijske zadruge organizirale odkupovanje mleka, mlekarne bi ga z lahkoto predelale, živinorejci pa prišli takoj do zaslužka.

V mlekarne so poskrbeli za dober kvalificiran kader in skrajno čistočo pri delu z mlekom. Sproti

bodo še laboratorijsko nadzorovali kvaliteto in čistočo mleka.

Prve dni, še posebno med prazniki, je bilo premalo mleka v prodaji, česar pa ni bila kriva mlekarja, temveč neorganiziran prevoz. To prvo nevednost jim oprostimo v želji, da bo konec kritike na račun kakovosti in oskrbe z mlekom.

Kot vsaka nova stvar ima tudi pasterizirano mleko nekatere pomanjkljivosti. Mleko je zdravo, pasterizirano-segredo do 80 %, takoj ohlajeno in izenačeno po kakovosti. S pasteriziranjem ohranimo mleku vitamine in ga ne smemo več kuhati. Segrejemo ga samo do zaželjene toplote, za kavo pa ga ne segrevamo, temveč dodajamo vroči kavi. Najbolj zdravo je uživati hladno mleko. Na hladnem in temnem prostoru stoji mleko do tri dni. Potrošniki naj prazne steklenice dobro umijejo in pazijo, da jim ne poškodujejo grla.

-Me

NOVI PREDPISI

Prejšnji teden je Zvezni izvršni svet sprejel več novih predpisov. Spremenili so določila o plačevanju davka na osebni dohodek. Po sedanjih predpisih so morali prijaviti osebne dohodke in od njih plačevati davek, vsi ki so iz raznih delovnih razmer, zaslužili letno več kot pol milijona dinarjev. Po novih predpisih pa se bo plačeval davek šele od dohodkov, ki presegajo 700 tisoč dinarjev letno. Pri tem bodo imeli olajšave tisti, ki edini zaslužijo v gospodinjstvu in razni kulturni delavci, ki delajo na ustvaritvah svojih del po več let.

Davčna lestvica je progresivna. Pri 1 milijonu se plača 5 % davka, pri 2 milijonih 20 %, pri 7 milijonih pa že 70 odstotkov.

Sprejeli so posebno resolucijo o izobraževanju strokovnih kadrov, ki bo omogočala nadaljnji in hitrejši razvoj strokovnega šolstva ter izobraževanja oseb, ki so v rednem delovnem razmerju.

Novi uredba o trgovinski dejavnosti in trgovskih podjetjih, določa da lahko ribiška in gozdna gospodarstva imajo svoje prodajalne na drobno. Načrt zakona o zveznem skladu za znanstveno delo predvideva, da se sredstva tega sklada dajo za napredek znanosti.

Prebivalcem Grčaric in obiskovalcem, ki so prišli v Grčarice, bo ostal 1. maj v lepem spominu. Tega dne so ob prisotnosti številnih udeležencev in gostov, med njimi republikanske ljudske poslanke Matije Maležič, sekretarja Obč. komiteja ZK Ivana Fajdiga in drugih izročili svojemu namenu kulturni dom. Ob tej priliki sta govo-

ne, prosvetne, socialne in zdravstvene probleme.

Ta del svojega referata je tov. sekretar zaključil z besedami: »Če hočemo opraviti naloge, ki stojijo pred komunisti v gospodarskih organizacijah, morajo osnovne organizacije Zveze komunistov bolj organizirati tudi izobraževanje lastnih kadrov. Vsak pojav, vsaka naloga zahteva temeljite analize, trezne presoje in premišljenega dela. To pa lahko delajo samo komunisti, ki gredo vzporedno z zahtevami časa.«

V razpravi, ki se je nanašala na ta del referata, je Feliks Vidmar, predsednik Obč. sindikalnega sveta poudaril, da je za delavske svete in osnovne organizacije ZK, ki so dosedaj obravnavale vprašanje proizvodnje, investicij in nagrajevanje, nastopil čas, da temeljito obravnavajo vprašanje socialno kadrovske politike. Omenil je, da so lani odstopili podjetjem od sklada za kadre, pri čemer se je izkazalo, da so bila nekatera podjetja na ta moment neprimerno in da je ostal velik del teh sredstev neizkoriščen.

Nace Karničnik

Tudi letos so po svetu slovesno praznovali praznik dela 1. maj. Proslave so bile ponekod skupne, drugod je bilo več praznovanja, kar velja posebno za zahodno Evropo.

Na Rdečem trgu v Moskvi je bila tradicionalna prvomajska parada, ki so jo začele enote sovjetske armade. V Pekingu so praznovali 1. maj z ločenimi paradami v nekaj delih mesta. V Vzhodnem Berlinu je bila najprej vojaška parada, ki so ji sledili prebivalci v sprevodu. V Zahodnem Berlinu je bilo veliko prvomajsko zborovanje. Tudi v Zahodni Nemčiji so bile številne proslave mednarodnega

Zbiralnica mleka

V Laščah so začeli z gradnjo zbiralnice za mleko. Investitor so »Ljubljanske mlekarne«. Po predvidenih načrtih bo stala gradnja 14 milijonov dinarjev. Zbiralnica za mleko (ali mlekarne) kakor jo imenujejo bo velikega pomena za laški predel.

Sredstva za sole

Po osnutku proračuna občine Ljubljana-Rudnik so za področje šol na območju dela bivše laške občine, ki spada pod omenjeno občino, predvideni naslednji izdatki za sole:

● Za osnovno šolo Velike Lašče 6.963.000, šolo Turjak 1.070.000, Rob. 765.000, Dvorska vas 613.000, Veliki Osolniki 661.000, Kravpavce 679.000, Karlovica 814.000 in šola na Mohorjnih 660.000 dinarjev. Povprečno vzeto so sredstva za sole nekoliko večja kot pa lani.

Prvič pasterizirano mleko v Kočevju

Zadnjega dne v aprilu, je prišla z delom nova mlekarja v Kočevju. Potrošniki Kočevja so prvič dobili pasterizirano mleko, ki bo veliko pripomoglo k zdravi in okusni prehrani z mlekom.

Ob navzočnosti predstavnikov ljudskega odbora, političnih organizacij in predstavnikov podjetij, ki so sodelovali pri gradnji mlekarne, sta predsednik ObLO Drago Benčina in predsednik DS Kmetijsko gospodarskega posvetstva Pavle Pogorelec odprla novo mlekarjo v Kočevju.

Dobili bodo še stroj za izdelovanje sira. Ostalih mlečnih izdelkov zaenkrat ne bodo izdelovali. Prvotno so mislili kupiti tudi take stroje, kasneje pa so se premislili. Vedeti je treba, da so taki stroji zelo dragi in je proizvodnja raznih mlečnih izdelkov (sladoled, mlečne pižame itd.) Ljubljanskih mlekar tako velika, da zadovoljuje še našim potrebam. Z jogurtom pa oskrbuje Kočevjske mlekarne iz Kočevske Reke.

Prav bi bilo, da bi kmetijske zadruge organizirale odkupovanje mleka, mlekarne bi ga z lahkoto predelale, živinorejci pa prišli takoj do zaslužka.

V mlekarne so poskrbeli za dober kvalificiran kader in skrajno čistočo pri delu z mlekom. Sproti

bodo še laboratorijsko nadzorovali kvaliteto in čistočo mleka.

Prve dni, še posebno med prazniki, je bilo premalo mleka v prodaji, česar pa ni bila kriva mlekarja, temveč neorganiziran prevoz. To prvo nevednost jim oprostimo v želji, da bo konec kritike na račun kakovosti in oskrbe z mlekom.

Kot vsaka nova stvar ima tudi pasterizirano mleko nekatere pomanjkljivosti. Mleko je zdravo, pasterizirano-segredo do 80 %, takoj ohlajeno in izenačeno po kakovosti. S pasteriziranjem ohranimo mleku vitamine in ga ne smemo več kuhati. Segrejemo ga samo do zaželjene toplote, za kavo pa ga ne segrevamo, temveč dodajamo vroči kavi. Najbolj zdravo je uživati hladno mleko. Na hladnem in temnem prostoru stoji mleko do tri dni. Potrošniki naj prazne steklenice dobro umijejo in pazijo, da jim ne poškodujejo grla.

-Me

Prvomajski prazniki so za nami. Kljub slabemu vremenu, ki je bilo pred 1. majem in na sam praznik, so proslave in prireditve, ki so bile predvidene v počastitev mednarodnega delavskega praznika, lepo uspeli. Posebno svečane so bile parade v Beogradu in glavnih mestih republik.

O uspelem zborovanju delovnih kolektivov v Ribnici smo že poročali. Prvomajske proslave so imele v vseh šolah ribniške občine. V vseh večjih krajih občine so imele v preteklem tednu predavanja o življenju in delu V. I. Lenina ob priliki 90 letnice njegovega rojstva.

DPD Svoboda Ribnica je na odru v domu Partizana uspešno uprizorila komedijo »Tri dni direktor«.

Na predvečer 1. maja je bilo večje število kresov, ki so naznaili prebivalstvu veliki praznik.

Za 1. maj so vihrale številne partijske in državne zastave. Povsod si čutil praznično razpoloženje. Krajevna organizacija ZB Vinica-Zapotosek se je na ta dan spomnila tudi padlih borcev in ŽFT s tem, da so položili venec pred spomenik padlih v Sušju. V vseh večjih krajih v občini so postavili slavoloke.

2. in 3. maja so številni delovni ljudje izkoristili lepo vreme in šli na izlete v razne kraje. V domu na Travnici gori so imeli lep obisk že 1. maja, posebno lep obisk pa so imeli 2. maja, ko so prišli v to priljubljeno planinsko postojanko delovni ljudje iz raznih krajev.

Prebivalcem Grčaric in obiskovalcem, ki so prišli v Grčarice, bo ostal 1. maj v lepem spominu. Tega dne so ob prisotnosti številnih udeležencev in gostov, med njimi republikanske ljudske poslanke Matije Maležič, sekretarja Obč. komiteja ZK Ivana Fajdiga in drugih izročili svojemu namenu kulturni dom. Ob tej priliki sta govo-

ne, prosvetne, socialne in zdravstvene probleme.

Ta del svojega referata je tov. sekretar zaključil z besedami: »Če hočemo opraviti naloge, ki stojijo pred komunisti v gospodarskih organizacijah, morajo osnovne organizacije Zveze komunistov bolj organizirati tudi izobraževanje lastnih kadrov. Vsak pojav, vsaka naloga zahteva temeljite analize, trezne presoje in premišljenega dela. To pa lahko delajo samo komunisti, ki gredo vzporedno z zahtevami časa.«

V razpravi, ki se je nanašala na ta del referata, je Feliks Vidmar, predsednik Obč. sindikalnega sveta poudaril, da je za delavske svete in osnovne organizacije ZK, ki so dosedaj obravnavale vprašanje proizvodnje, investicij in nagrajevanje, nastopil čas, da temeljito obravnavajo vprašanje socialno kadrovske politike. Omenil je, da so lani odstopili podjetjem od sklada za kadre, pri čemer se je izkazalo, da so bila nekatera podjetja na ta moment neprimerno in da je ostal velik del teh sredstev neizkoriščen.

Nace Karničnik

Tudi letos so po svetu slovesno praznovali praznik dela 1. maj. Proslave so bile ponekod skupne, drugod je bilo več praznovanja, kar velja posebno za zahodno Evropo.

Na Rdečem trgu v Moskvi je bila tradicionalna prvomajska parada, ki so jo začele enote sovjetske armade. V Pekingu so praznovali 1. maj z ločenimi paradami v nekaj delih mesta. V Vzhodnem Berlinu je bila najprej vojaška parada, ki so ji sledili prebivalci v sprevodu. V Zahodnem Berlinu je bilo veliko prvomajsko zborovanje. Tudi v Zahodni Nemčiji so bile številne proslave mednarodnega

Zbiralnica mleka

V Laščah so začeli z gradnjo zbiralnice za mleko. Investitor so »Ljubljanske mlekarne«. Po predvidenih načrtih bo stala gradnja 14 milijonov dinarjev. Zbiralnica za mleko (ali mlekarne) kakor jo imenujejo bo velikega pomena za laški predel.

Sredstva za sole

Po osnutku proračuna občine Ljubljana-Rudnik so za področje šol na območju dela bivše laške občine, ki spada pod omenjeno občino, predvideni naslednji izdatki za sole:

● Za osnovno šolo Velike Lašče 6.963.000, šolo Turjak 1.070.000, Rob. 765.000, Dvorska vas 613.000, Veliki Osolniki 661.000, Kravpavce 679.000, Karlovica 814.000 in šola na Mohorjnih 660.000 dinarjev. Povprečno vzeto so sredstva za sole nekoliko večja kot pa lani.

Prvič pasterizirano mleko v Kočevju

Zadnjega dne v aprilu, je prišla z delom nova mlekarja v Kočevju. Potrošniki Kočevja so prvič dobili pasterizirano mleko, ki bo veliko pripomoglo k zdravi in okusni prehrani z mlekom.

Ob navzočnosti predstavnikov ljudskega odbora, političnih organizacij in predstavnikov podjetij, ki so sodelovali pri gradnji mlekarne, sta predsednik ObLO Drago Benčina in predsednik DS Kmetijsko gospodarskega posvetstva Pavle Pogorelec odprla novo mlekarjo v Kočevju.

Dobili bodo še stroj za izdelovanje sira. Ostalih mlečnih izdelkov zaenkrat ne bodo izdelovali. Prvotno so mislili kupiti tudi take stroje, kasneje pa so se premislili. Vedeti je treba, da so taki stroji zelo dragi in je proizvodnja raznih mlečnih izdelkov (sladoled, mlečne pižame itd.) Ljubljanskih mlekar tako velika, da zadovoljuje še našim potrebam. Z jogurtom pa oskrbuje Kočevjske mlekarne iz Kočevske Reke.

Prav bi bilo, da bi kmetijske zadruge organizirale odkupovanje mleka, mlekarne bi ga z lahkoto predelale, živinorejci pa prišli takoj do zaslužka.

V mlekarne so poskrbeli za dober kvalificiran kader in skrajno čistočo pri delu z mlekom. Sproti

bodo še laboratorijsko nadzorovali kvaliteto in čistočo mleka.

Prve dni, še posebno med prazniki, je bilo premalo mleka v prodaji, česar pa ni bila kriva mlekarja, temveč neorganiziran prevoz. To prvo nevednost jim oprostimo v želji, da bo konec kritike na račun kakovosti in oskrbe z mlekom.

Kot vsaka nova stvar ima tudi pasterizirano mleko nekatere pomanjkljivosti. Mleko je zdravo, pasterizirano-segredo do 80 %, takoj ohlajeno in izenačeno po kakovosti. S pasteriziranjem ohranimo mleku vitamine in ga ne smemo več kuhati. Segrejemo ga samo do zaželjene toplote, za kavo pa ga ne segrevamo, temveč dodajamo vroči kavi. Najbolj zdravo je uživati hladno mleko. Na hladnem in temnem prostoru stoji mleko do tri dni. Potrošniki naj prazne steklenice dobro umijejo in pazijo, da jim ne poškodujejo grla.

-Me

Prvič pasterizirano mleko v Kočevju

Zadnjega dne v aprilu, je prišla z delom nova mlekarja v Kočevju. Potrošniki Kočevja so prvič dobili pasterizirano mleko, ki bo veliko pripomoglo k zdravi in okusni prehrani z mlekom.

Ob navzočnosti predstavnikov ljudskega odbora, političnih organizacij in predstavnikov podjetij, ki so sodelovali pri gradnji mlekarne, sta predsednik ObLO Drago Benčina in predsednik DS Kmetijsko gospodarskega posvetstva Pavle Pogorelec odprla novo mlekarjo v Kočevju.

Dobili bodo še stroj za izdelovanje sira. Ostalih mlečnih izdelkov zaenkrat ne bodo izdelovali. Prvotno so mislili kupiti tudi take stroje, kasneje pa so se premislili. Vedeti je treba, da so taki stroji zelo dragi in je proizvodnja raznih mlečnih izdelkov (sladoled, mlečne pižame itd.) Ljubljanskih mlekar tako velika, da zadovoljuje še našim potrebam. Z jogurtom pa oskrbuje Kočevjske mlekarne iz Kočevske Reke.

Prav bi bilo, da bi kmetijske zadruge organizirale odkupovanje mleka, mlekarne bi ga z lahkoto predelale, živinorejci pa prišli takoj do zaslužka.

V mlekarne so poskrbeli za dober kvalificiran kader in skrajno čistočo pri delu z mlekom. Sproti

Razvoj mesta Kočevja v bodočih tridesetih letih

POROČALI SMO ŽE, DA JE NA ENI ZADNJIH SEJ OBČINSKI LJUDSKI ODBOR KOČEVJE SPREJEL URBANISTIČNI NAČRT ZA RAZVOJ MESTA KOČEVJA. V TEJ ŠTEVILKI OBJAVLJAMO PREDLOG TEGA NAČRTA, KI GA JE PRED LJUDSKIM ODBOROM PREBRAL PREDSEDNIK SVETA ZA KOMUNALNE IN STANOVANJSKE ZADEVE OBLO, TOV. JOŽE OBERSTAR.

Že leta 1955 je načrt za mesto Kočevje izdelal ing. arhitekt Milan Bižal, ter v njem predložil osnovno tematično programskih elementov za mesto Kočevje. Tekom naslednjih let je predvsem razvoj gospodarstva na našem teritoriju tako napredoval, da je bilo v zavarovanju nemotenega procesa stalne razgradnje industrije potrebno zagotoviti dovolj obsežne površine. Poleg tega pa splošni družbeni razvoj v državi omogoča višji družbeni standard, ter s tem v zvezi izgradnjo relativno večjega števila stanovanj, kar je bilo potrebno še posebej pozorno proučiti. Zato je Občinski ljudski odbor Kočevje svojo željo sklenil, da se omenjeni in obstoječi urbanistični načrt za mesto Kočevje ponovno pregleda in vsiladi s splošnimi potrebami, ter v smislu predpisov Zakona o urbanističnih projektih, ki so izšli od leta 1955, ko je bil omenjeni načrt izdelan.

Rezultat tega je izdelan generalni urbanistični načrt mesta Kočevja, ki ga je izdelalo podjetje »Projektivni atelje« v Ljubljani koncem leta 1955 po projektantih ing. V. Sternecki in ing. arh. Bižal Milani iz Kočevja.

Kriteriji, ki so vodili projektante pri izdelavi tega načrta, ki v bistvu določa t. zv. zone zazidalnih zemljišč za posamezne panoge gospodarstva in stanovanjskih objektov, to je t. zv. COONING urbanističnega načrta so bili:

● Po anketi 15-ih največjih kočevskih podjetij se je ugotovilo, da v Kočevju dejansko obstajajo vse panoge industrijske proizvodnje, za katere so podani pogoji njih razvoja. Bazične, to je industrije predelave surovin, razen premovalnišar in lesne industrije ni, ker ni pogojev. Toda ostala podjetja obsegajo v svoji osnovni ali stranski dejavnosti skoro vse, pravzaprav več kot rabi samo mesto Kočevje. Zato nujno sledi, da tržišče daleč presega lokalne potrebe in iz tega zopet naslednje sledi, da je potrebno prometnim zvezam v Kočevju posvetiti največjo pozornost.

Po drugi strani nujno sledi iz vrste proizvodov anketiranih podjetij, da omogočijo nadaljnjo predelavo v obrtniški proizvodnji, kakor proizvodi Kemične tovarne, Tekstilane, Klasa Kočevskih posestev itd., ter tako nudijo neizčrpne vire in možnosti razvoja obrti. Dejstvo je, da so navedena podjetja v Kočevju ustvarila ekonomski potencial, ki ne sme biti neizkor.

● Dnevno gibanje delovne sile, to je pregled števila onih, ki dnevno prihajajo na delo v kraj za zaposlitev, to je v Kočevje, kakor tudi onih, ki vsakodnevno odhajajo na delo izven mesta Kočevja, kjer stanujejo, nam razodeva povezavo mesta z njegovo okolico, odkriva obseg vpliva mesta na okolico in to v obsegu, ki je vasi ne poznajo. Tako je število oseb, ki prihajajo v Kočevje na delo ali po slučajnih opravkih relativno večje iz agrarnih močnejših predelov, ker je tam koncentracija in procentnost presežne delovne sile večji, kakor drugod. Iz študije smemo trditi, da so prebivalci iz ožjega gravitacijskega okolišča bolj navezani na mesto, oz. da ti kraji polagoma prevzemajo vlogo stanovanjskih naselij mesta. Iz dosedanjih izkušenj sklepamo, da bi se najmanj 30 % vseh onih, ki danes prihajajo na delo v mesto naselili v mestih, če bi bilo na razpolago odgovarjajoče stanovanje.

V industrijske obrate mesta Kočevja prihaja na delo iz krajev izven mesta okoli 1200 oseb. Če računamo, da je danes zaposlenih cca 3700 oseb, smemo trditi, da prihaja na delo v Kočevje preko 1300 ljudi, ter bi se od teh najmanj 500 takoj naselilo v mestu, če bi dobili stanovanja. S tem je nakazan neresen stanovanjski problem po obstoječem stanovanju in samo za one, ki prihajajo na delo od drugod. Naša industrija bo perspektivno potrebovala v bližnji bodočnosti še cca 1400 ljudi kot delovno silo za potrebe nove predvidenih delovnih mest, ter je v bodočnosti računati še z večjo povezavo sosednjih naselij z mestom. Tudi število odhajajočih in prihajajočih potnikov v in iz Kočevja ni zanemarljivo, saj presega enosmerno število 80.000 potnikov letno, ter bo ta številka narasla v 30-ih letih na cca 160.000 potnikov enosmerno.

● Tudi obseg tovornega prometa in bremenitev glavnih prometnih zvez v mestu, ni bil brez vpliva na sam urbanistični načrt. Tako je samo kamionski promet znašal v letu 1958 v neto tonah 110.000 ter se perspektivno predvideva v 30-ih letih na 280.000 neto ton. Transpizni promet bo v istem času po-

rastel za dodatnih 110 % od obstoječega stanja. Tudi železniški promet je znašal v letu 1958 242.000 ton, sedanja ocena pa znaša že preko 300.000 ton letno.

Ti podatki kažejo veliko bremenitev cestnega tovornega prometa v mestu proti postaji. Skladno z večanjem tovornega prometa se predvideva tudi porast števila motornih vozil.

● V proizvodnih podjetjih mesta je danes zaposlenih blizu 3000 oseb. V 20 do 30-ih letih se bo število povečalo še za 1200 zaposlenih. Ta porast zaposlenih oz. novih delovnih mest pa ni stvar daljše bodočnosti, temveč je to vprašanje leta ali dveh (Kemična, Tovarna močnih krmil, Tovarna feritov, Nova bolnica itd.). Tako veliko povečanje števila delovnih mest v industriji daje Kočevju osnovo, da se razvije v eno izmed zelo pomembnih industrijskih centrov v republiškem merilu. Kajti vzporedno z razvojem števila zaposlenih v industriji je predvideti odgovarjajoče število zaposlenih v trgovini, obrti, prosveti, skratka v vseh panogah gospodarstva.

Za obseg nove industrijske proizvodnje odnosno površine, se pred-

je druga gospodarska vrsta dejavnosti, ki more zajeti vso pretežno delovno silo agrarnega zaledja. V skladu s priporočili družbenega plana in dejanskimi potrebami ter naraščajočimi možnostmi razvoja obrti v Kočevju, se ocenjuje, da bi večji razvoj obrti nudil vsemu mestu izboljšanje življenjskega standarda, posebno še, ker bi se mogle uveljaviti številne vrste obrtne dejavnosti. Glede na sedanjo okolnost, da v zaledju Kočevja še ni primerno razvite obrti, smemo sklepati, da bo v perspektivnem razvoju in obdobju naslednjih 30-ih let obrt narasla tako, da bo odpadlo po 55 v obrti zaposlenih na 100 prebivalcev. Točasnno je v obrti zaposlenih cca 700 oseb v Kočevju.

Potrebno površino delovnih prostorov se je predvidelo v povprečju po 14 m² na eno, v obrti zaposleno osebo. Obrtnim obratom, ki povzročajo ropot in smrad, je lokacija zagotovljena na periferiji mesta, pri čemer se upošteva potrebo ugodnih prometnih zvez z centrom mesta. Obrtne delavnice specialnega tipa, ki so glede kupcev vezane na široko zaledje mesta, kakor na primer elektrotehniške delavnice, modni saloni, servisni obrati za osebne usluge in sl. imajo predvideno prednost lokacijo svojih obratov v strogem centru, ali ob najbolj prometnih križiščih mesta.

● Predlogi in normativni objektov za ostale gospodarske vrste dejavnosti so vključeni v potrebo

itd.). Izračun pod gotovo varno predpostavko pokaže, da smemo v Kočevju predvideti sledeče število prebivalstva: leta 1968 do 7000 prebivalcev, leta 1978 do 9200 prebivalcev, leta 1988 do 12.000 prebivalcev ter bi tako Kočevje zajemalo šestkrat cca 6100 delovnih mest. Število prebivalstva na območju občine Kočevje nam kaže v 140-ih naseljih, v začetku leta 1958 14.000 prebivalcev, šteto brez Predgrada oz. bivše občine Predgrad in sedaj novo priključenih krajev. Od teh naselij pa vidimo, da jih je že 14 brez stanovalec, 18 naselij z 10 prebivalcev in 64 naselij s številom prebivalcev do 50. Vse to so bile smernice, na katere so se opirali projektanti pri reviziji urbanističnega načrta za leto 1955.

● Posebno poglavje predstavlja za Kočevje gradnja stanovanjskih objektov. Iz podatkov popisa se ocenjuje, da je najmanj 10 % vseh zgradb starih nad 120 let in so že dotrajale. O nasičenosti stanovanjskega fonda prepičujejo podatki, da odpade povprečno na enega prebivalca 12,5 m² stanovanjske površine (drugod 14 do 15 m²), na eno stanovanje pa povprečno 59 m². Število stanovanj je v Kočevju bilo koncem leta 1958: stanovanj 1630, gospodinjstev 1830 in je to število od leta 1950 naraslo za cca 90 %. S sredstvi stanovanjskega fonda občine je omogočeno zgraditi letno cca 1300 m² bruto koristne stanovanjske površine, ostali del stanovanjske površine, ki so še po-

volj veliki. Tudi tu bo misliti perspektivno na novo poslopje, ki naj bi bilo locirano blizu centru mesta, ter se ga predvideva ravno tako na bodočem glavnem trgu v mestu.

— Tudi naše množične organizacije nimajo ravno najprezentativnejših prostorov v sedanjem poslopju Komiteja. Prostor za silno zadoščajo, nekaj se bo v kratkem prenovilo, vendar se predvidevajo prostori za Občinski komitej ZKS, SZDL in ostale — da se v bodočnosti zgradi skupaj za Občinski LO in navedene organizacije skupno ali ločeno reprezentativno poslopje na bodočem novem centralnem trgu, za sedanjo kavarno »Zvezdo« in spomenikom NOV.

— Tudi gasilski dom je zastarel in premajhen za današnje potrebe. Lokacija je zelo neugodna zaradi slabega in nevarnega dovoza na glavno cesto. V perspektivi se predvideva nov gasilski dom na meji med mestom in rudnikom, na parcelni površini na 1,7 ha.

— Lokacija pokopališča nikakor ni primerna namenu iz vidika geološke in hidrografske strukture tal. V načrtu se predvideva, nova lokacija t. zv. »Sohnu« v upoštevanju ugodnejših pogojev in nalog, ki jih narekuje razvoj mesta. Perspektivno se predvideva obseg površin pokopališča za obdobje najmanj 75 let, ko bo imelo mesto Kočevje po oceni cca 28.000 prebivalstva in da bi povprečno mirovalna doba za grobove znašala 25 let. Na t. zv. pripravih se že sedaj resno dela in pripravlja za bodoči prenos.

— Javna kopališča v kombinaciji s zimskim kopališčem.

Ker je mesto s tem zelo slabo oz. nikakor preskrajano, je nujno misliti na izgradnjo kopališča. Za le-tega se predvideva prostor za Kemično tovarno, da bi se tako lahko koristilo odpadno toploto in parne vire, ki bi bile poceni na razpolago bodočemu kopališču. Kopališče je zamišljeno kot kombinacija zimskega in letnega kopališča, katerega ekonomičnost in rentabilnost bi bilo še funkcionalno povežati z bodočo večjo pralnico in čistilnico v eno organizatorično celoto. Idejni projekti so že izvršeni, ter bo prva faza gradnje za cca 8 do 10 milijonov dinarjev vrednosti sledila že letos.

— Predvideva se novo otroško igrišče za otroke v starosti od 7 do 15 let, ki sestavljajo povprečno skoro 15 % tega prebivalstva. Smetišče je poseben problem v Kočevju ter se zadeva proučuje z ozirom na najmanjše število pojavov vetrov, zlasti onih z nizkim zračnim tlakom. Na enega prebivalca se računa 0,5 m² smeti letno. Vprašanje odvoza smeti je poglavje za sebe ter ga bo posebno urediti.

— Kafilerija in mrhovišče.

Ker je v Kočevju središče bodočega zelo razvitega živinorejskega rajona bi s pridom uporabili poginule živali in jih izkoristili za proizvodnjo industrijskih maslač in kostne moke. Obstoječi živalski fond omogoča vzpostavitev obrtne delavnice za proizvodnjo industrijskih maslač po vzoru nekaterih mest — (Ljubljana-Polje in druga). Lokacija bi bila predvidena na periferiji obsega 1 ha, mrhovišče pa še posebej na 0,75 ha.

— Objekti za kulturne in prosvetne namene.

Osnovno šolo imamo pravzaprav le eno, ne upošteva je gimnazije in še ta ne ustreza tako glede lokacije, niti po svoji ureditvi. Predvideva se izgradnja novih osnovnih šol za perspektivno obdobje 80 let. Že za perspektivno obdobje do leta 1988 bi morali zgraditi tri osnovne šole, ker bo število prebivalstva predvidoma naraslo do tega leta na najmanj 12.000 prebivalcev, sam šolski okoliš pa bo obsegal do takrat 14.000 prebivalcev s 1900 otroci v starosti od 7 do 15 let, za kar se predvideva še 3 šole s 640 učenci. Zaenkrat se bo ta kritična situacija rešila tako, da se bo gradila nova vaješka šola za razne stroke, v kateri bo imela prostore višja gimnazija, dosedanje prostore gimnazije pa bi v vse n koristila osemletka »J. Šeška«.

Prostor za to nujno šolo je lociran na prostoru bivše vrtinarije KGP pred športnimi prostori v Gaju desno.

— Površine namenjene za šport in fizikulturo bi v vsakem naselju morale obsegati malo manj kot 2 % vseh površin, na enega prebivalca pa po 3,5 m² teh površin. V pomanjkanju primernih prostorov in objektov za pravilen fizikulturni razvoj je nameravana zgraditev športnega fizikulturnega doma, to je doma Partizana. Lokacija tega doma je odredena v Gaju ter se je gradnja že pričela in se bo letos nadaljevala do dokončne izgraditve.

Kočevje mesto s cca 5500 prebivalci je komaj v preteklih letih zabeležilo izredni gospodarski napredek ter s tem v zvezi enako odgovarjajoči porast prebivalstva. Domnevati moramo, da smemo

v naslednjih 30 letih predvideti 12 tisoč prebivalcev. Tak razvoj pa ne bo dosežen, če ne bo razpoložljivih dovolj finančnih sredstev, kajti predvidevamo naravnost skokovit in ne samo konstanten porast narodnega dohodka na leto. Ravno iz tega obzira je imel ObLO vse razumevanje ter dal izdelati predmetno urbanistično zasnovno razvoja mesta in predvidevanja zadostnih in primernih gradbenih površin za vsestranski razvoj mesta Kočevja.

Ves ta študij je pa tako projektante kot nas same dovedel do tega, da je k temu potreben še ZAZIDALNI NAČRT mesta Kočevja. V prvi fazi vsaj centra mesta katerega bi bilo še podrobno izdelati. V bodočem zazidalnem načrtu strogega centra mesta Kočevje naj se perspektivno predvidi:

● Dovolj prostorno centralno politično-upravno zgradbo, kjer bi imele razen politično-upravnih oblasti (ObLO) svoj sedež tudi vse množične organizacije, v kolikor seveda ne bi bilo boljše, da bi se za te organizacije predvidela separatna zgradba, v kateri bi prav vse organizacije imele dovoljlo prostora za nemoten razmah in delo.

● Velik obrat družbene prehrane zaradi povečanja števila prebivalstva in zaposlenih. Kapaciteta naj bi bila do 1200 obrokov dnevno. V kolikor ne bi bil v pritličju, je možna lokacija v I. nadstropju, s primerno skupno dvorano, ki bi služila tudi ostalim zbiralnim namenom.

● Moderno trgovsko Veleblagovnico po vzoru velikih mest,

● Poslopje PTT (pošte) z avtomatičnim telefonsko centralo,

● Pred hotelom »Pugled« primerno tlakovano ploščad za 150 do 200 gostov za poletno postrežbo zunaj.

● Centralno knjižnico s čitalnico in event. iduškiimi prostori,

● Dovolj velik javni trg za zbor prebivalstva in manifestacije,

● Primeren parkirni prostor za motorna vozila,

● Prepotrebna javna stranišča z lokacijo, ki ne bi motila estetskih vidikov.

Predlagam Občinskemu ljudskemu odboru v imenu občinskega Sveta za komunalne in stanovanjske zadeve, da bo proaktivna našnjem zasedanju, sprejme in izglasuje sledeče sklepe:

Da se za mesto Kočevje odobri urbanistični Coning za bodoči razvoj mesta, po projektih inženirjev Sterneckega in M. Bižala, in sicer s tem, da se vsakih 5 let prilagodi razvoju in smeri razvoja mesta s primernimi potrebami in korekturami in dopolnitvami.

● Cona za perspektivni razvoj obrtništva, predvidena na Roski cesti, v neposredni bližini starega pokopališča — desno, — naj se predvidi za pozidavo z stanovanjskimi bloki, v namenu povezave mesta z rudnikom.

● Industrijska cona živilske predelovalne in ostale industrije, ki je vezana na industrijski železniški tir, predvidena na Roski cesti, levo od »Auto-Servisa« do »Klasa«, naj se v vzhodni smeri podaljša tja do rudnika, kjer so že danes potrebe pokazale, da ravno tamkaj rabi svoja skladišča »Trgopromet« in nakladalno rampo podjetje »ITAS«.

● Za razvoj obrtništva naj se predvidi cona:

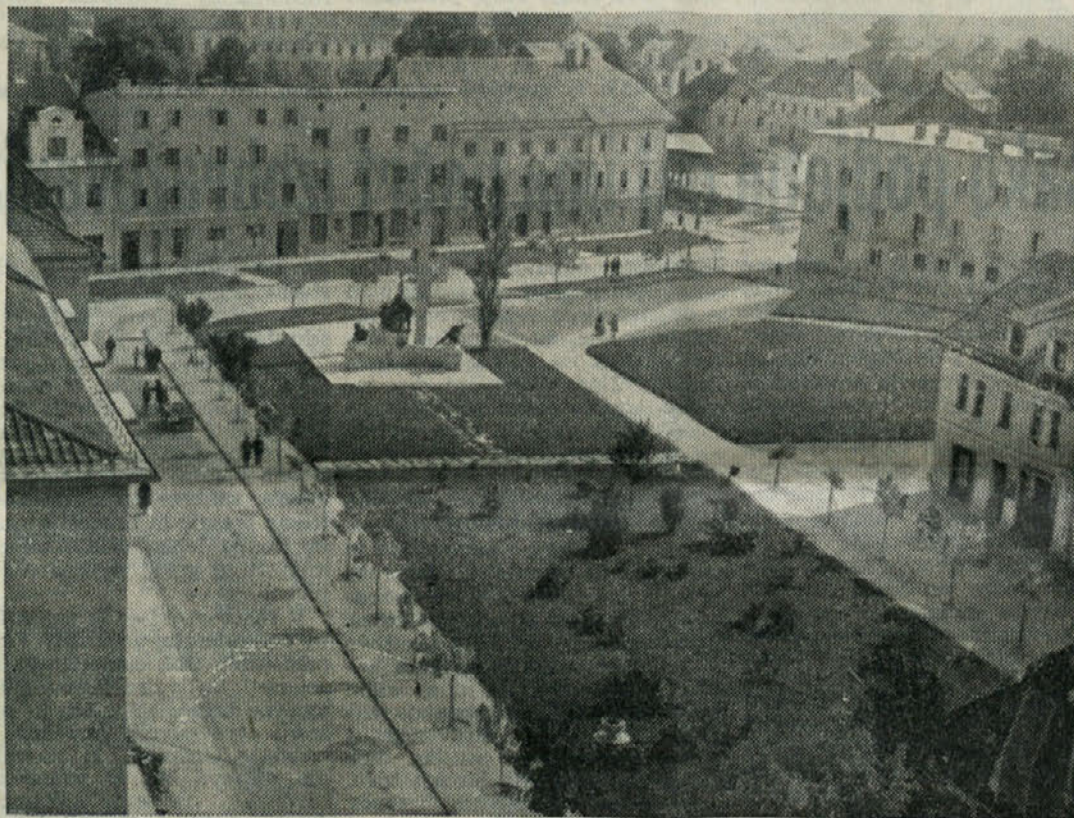
— delno poleg sedanje Kemične tovarne, v stranskih skladščih in prostorih bivše Tekstilne tovarne »Horak«, kamor se že sedaj namerava preseliti podjetje »Mizar«, Tapetništvo in plesarske delavnice.

— delno ob Ljubljanski cesti nasproti bivšega mlina, za bivšim »Unionom«, proti severu, s smeri »Petrola«, kjer že v kratkem dobi lokacijo auto-prevoznog podjetje »AUTO« za delavnice in garaže, nadalje komunal. podjetje »Instalacija« itd.

● Za bodočo gradnjo Vaješke šole raznih strok, skupno z Višjo gimnazijo, naj se predvidi lokacijo v »Gaju«, desno na prostoru sedanje Vrtinarije KGP, skoro nasproti bodočega doma »Partizana« ozir. Doma športa in fizikulture, ki je v izgradnji, vrtinarija se pa seli v zato določeno cono.

● Podjetju »Promet« z odpadnim materialom ni najboljši sedanji prostor ob bivšem Milnu in lesnih skladiščih na Ljubljanski cesti, tudi ne iz estetskega vidika, pač pa se naj zanj predvidi cono event. v smeri proti Mahovniku, na prostoru bivše Baštareje žage, ali pa za sedanji skladišči »Trgoprometa«. Sedanji prostor pa je predviden samo za lesna skladišča.

Da se odobri merilo izdelave zazidalnega načrta centra mesta Kočevja s primernimi ožjim natečajem ali razpisom in udeležbo naših arhitektov-strokovnjakov. Razpisale na bi se primerne nagrade za izdelavo najboljših zasnov in rešitev, katere bi ocenila posebna strokovna komisija.



Središče Kočevja bo tudi v bodoče okrog spomenika. Tu bodo zgradili nove stavbe za občino in organizacije

videva povprečno po 100 m² na eno zaposleno osebo skupaj cca 4 ha. Poznejše povečanje števila zaposlenih po ta koeficient znižalo na 50 m² na eno zaposleno osebo.

V generalnem načrtu konskih razmejitve v mestu Kočevje ločimo zato sledeča industrijska področja: — Čisto industrijo in tako, ki ne povzroča hrupa locirano pretežno na jugovzhodnem delu mesta ločeno od stanovanjske cone z zelenimi pasovi. Ta utemeljitev tovrstne industrije je utemeljena v tem, da prav iz jugovzhoda nastopajo najštevilnejši pojavi vetra, ter bi dim in smrad drugih industrij mogel zasmerati stanovanjsko cono proti severozapadu. Po drugi strani se je tu lociralo vsaj del industrije, da bi razbremenili dnevni promet tistih zaposlenih oseb skozi mesto, ki stanujejo jugovzhodno od mesta.

— Razvoj in lokacijo smradne in druge industrije se je predvidelo izključno na severozapadnem delu mesta. Na tem delu mesta se je predvidelo tudi podjetje z voluminarno večjim obsegom proizvodnje, in sicer zato, da bi s priključkom industrijskega železniškega tira bila povezava z železnico.

— Lokacijo drugih industrijskih podjetij se je predvidelo tudi ob upoštevanju perspektivnega sodelovanja sorodnih industrij v obliki kombinatov, torej z naslonitvijo ene tovarne na drugo, zaradi ekonomičnosti prevozov proizvodnih artiklov.

— Vse industrijske cone bi se po možnosti oddvojile od stanovanjske cone z močnimi drevesnimi nasadi.

— Zaradi možnosti tržne konkurence drugih, izven Kočevja ustanovljenih podjetij, je obseg novih industrijskih podjetij v Kočevju računati v okviru lokalnih potreb za prebivalstvo na teritoriju z akcijskim radijem cca 50 km, seveda v kolikor pri proizvodnih negre za specialni proizvodni značaj.

● Obrt, zlasti proizvodna obrt,

gradenji objektov in naprav družbenega standarda, izhajajoč iz vidika, da se razen industrije in obrti vse ostale vrste gospodarske vrste dejavnosti razvijejo v skladu in razmerju z razvojem števila prebivalstva. Le industrija in obrt, ter seveda kmetištvo in gozdarstvo, ki imata za teritorij mesta pretežno rešene probleme zazidave, se lahko v mestu bolj razvija, kakor znašajo lokalne potrebe.

● Tudi stanje in perspektivni razvoj števila prebivalstva je bil vreden problem pri študiju urbanistične zasnove mesta Kočevja, saj vidimo, da pomeni Kočevje s svojo okolico v obsegu nekdanjih občin Kočevje, Mozeli, Kočevska Reka, Kostel, Fara in Oslinica, dokaj zaključeno geografsko in gospodarsko enoto, ki danes obsežna v občini Kočevje in predstavlja ožje vplivno območje Kočevja. V širše vplivno območje pa brez dvoma lahko štejemo teritorialni obseg vsega bivšega okraja, ki je danes priključen ljubljanskemu okraju. Kolik je presežek delovne sile, ki bi bi moralo zajeti Kočevje, v kolikor seveda ne bi ostala na dežel, predstavlja resno vprašanje za Kočevje in kočevsko okolico.

Kočevje-mesto je na osnovi uradnih ugotovitev in štetja štelo: leta 1817 do 910 prebivalcev, leta 1880 do 1664 prebivalcev, leta 1900 do 2421 prebivalcev, leta 1921 do 3361 prebivalcev, leta 1950 do 3560 prebivalcev, leta 1955 do 4100 prebivalcev, leta 1959 do 5400 prebivalcev.

Ti rezultati nam kažejo, da je Kočevje po razvoju števila prebivalstva po vojni med najbolj razvijajočimi se mesti v Sloveniji, ter vidimo, da znaša mehanična rast 4,15 % prebivalstva na leto. Iz tega se nadalje sklepa, da je ves razvoj Kočevja v daljšem perspektivnem razdobju odvisen le od finančnih in gradbenih zmogljivosti za izpolnitev stanovanjskega fonda oz. vseh ostalih objektov družbenega standarda (šole, vodovod

trebne, pa se predvideva, da bi se zgradilo s sredstvi podjetij samih in stanovanjske zadruge. V perspektivi naslednjih 30-ih let bi morali zgraditi po izračunu potreb preko 130.000 m² neto stanovanjske površine ter bi torej odpadlo na leto predvidene izgradnje stanovanjskih površin neto 4400 m². Iz tega sledi, da bi morali letno zgraditi po 87 stanovanj, da bi v 30-ih letih krili potrebo po novih stanovanjih. Tudi za navedene potrebe predvideva predloženi urbanistični načrt cca ali cooning potrebne gradbene površine. Ravno tako se predvideva perspektivna izgradnja nove pekarnice in nove, že sedaj prepotrebne klavnice s priključenim mesnim kombinatom. Izgradnjo novih trgovinskih obratov se predvideva v novogradih stanovanjskih blokih. Gostinstva se predvideva 2,4 obrata na 1000 prebivalcev.

JAVNE ZGRADBE V MESTU:

— Poslopje Komunalne banke, Železniške postaje in avtobusne postaje po svoji lokaciji in obsegu zadoščajo za daljšo perspektivno dobo, enako dvorane množičnih organizacij in kulturno prosvetni dom »J. Šeška«.

— Poslopje Občinskega ljudskega odbora v perspektivi ne bo v najboljši legi, lokacija je neugodna in preveč na severnem robu mesta. Ko se je nahajal v tej stavbi bivši OLO Kočevje, je bila lokacija primerna zaradi bližine železniške postaje. Mnogo ugodnejše bi bilo, da bi se nahajalo občinsko poslopje blizu staremu mostu in v centru, to je na bodočem glavnem trgu med obema mostoma.

— Sodišče se nahaja v stavbi ObLO, trenutno so prostori po kvadraturi in obsegu dovolj veliki, vendar bo tekom nadaljnjih 20 let treba misliti na novo zgradbo sodišča v centru mesta na bodočem novem trgu.

— Tudi pošta nima svojih lastnih prostorov, so pa za sedaj do-

Uspela revija mladinskih pevskih zborov

Predzadnjo nedeljo, 24. aprila ob 15. uri popoldne, je bila v Seško-rem domu v Kočevju prva občinska revija mladinskih pevskih zborov, ki naj bi prikazala delo in uspehe pevskih zborov večjih šol v kočevski občini. Najboljši pevski zbor na tej reviji naj bi nastopil 7. maja na okrajni reviji mlad. zborov, ki bo izbirno tekmovalje za nastop na republiškem festivalu mladinskega petja 21. in 22. maja v Ljubljani. Na reviji je nastopilo 7 pionirskih oz. mladinskih pevskih zborov: iz Fare, Livolda, Stare cerkve, Kočevske Reke, iz obeh osnovnih šol v Kočevju in gimnazijski pevski zbor iz Kočevja.

Uvodno besedo je pred začetkom revije imel predsednik Obč. sveta »Svobode« Kočevje tov. Smolej. V kratkem, a tehtnem in izčrpnem govoru je pojasnil namen in pomen te prve pevke revije mlad. zborov v naši občini: Socialistična družba postavlja vzgojo otroka na prvo mesto. Glasba je eno najlepših vzgojnih sredstev... Tega se zavedajo tudi naša družba in društvene organizacije, DPD »Svoboda«, zlasti pa šolski organi. Te organizacije so stavile v svoj program poživitev petja. Učiteljem nudimo pri pevskem pouku vse premalo pomoči... Tečajni in seminarji, medsebojna pomoč in večja denarna sredstva za nabavo glasbenih instrumentov in notnega materiala morajo postati normalen pojav... vse to mora biti v večji meri odstopno vsem našim šolam in ne samo onim v večjih krajih... Pred nami je sedaj naloga, da nadaljujemo začeto delo in se drugo leto srečamo na tem mestu s prav vsimi šolami... — Ob koncu govora se je zahvalil vsem, ki so pripravili revijo, pevovodjem in pevcem, predvsem pa še ObLO Kočevje, ki je z znanimi denarnimi sredstvi omogočil to revijo.

Nato so se zvrstili najprej pionirski zbori osnovnih šol, vsak s tremi pesmimi: iz Fare (52 pevec, vodstvo tov. Angela Segal); iz Kočevske Reke (30 pevec, vodstvo tov. Ana Slabe); iz Livolda (36 pevec, vodstvo tov. Pavla Perovšek); iz Stare cerkve (33 pevec,

vodstvo tov. Vera Ficko) in pionirski pevski zbor osnovnih šol Mirko Bračič in Jože Seško v Kočevju (93 pevec, vodstvo tov. Anita Zupan). Pionirski zbori so vse pesmi odpele brez opaznejših trdov in na preprost in neposreden način. Prav ta preprostost, neposrednost in neizumetničnost pa nam delajo pevske nastope naših najmlajših tako priljubljene! Če upoštevamo še mladost pevec in njihovo neizurjenost in javnem nastopu ter še dejstvo, da so skoraj vse na reviji izvajane skladbe za naše mlade pevce kar precej zahtevne, jih lahko sodeč po tem, kar so pokazali, v miru oolšimo na okrajno revijo. Prepričani smo, da bodo tam dosegli mesto, ki jim bo legitimacija za dostop na republiški festival mladinskega petja.

Razveseljivo stopnjevanje kvalitete izvajanih pesmi smo zaznali pri nastopu mladinskega pevskega zbora gimnazije v Kočevju (22 pevk) in mlad. pevskega zbora osnovnih šol Jože Seško in Mirko Bračič v Kočevju (80 pevec) pod vodstvom prof. Miloša Humeka. Ne moremo mimo Gobčeve otroške kantate »Kolednica«, ki jo je izvajal mlad. pevski zbor obeh osnovnih šol v Kočevju, pri klavirju pa spremljala tov. Anita Zupan. Ta je ponovno potrdila svoj sloves zelo nadarjene pianistke. V tesnem sodelovanju z glasbeno tako obdarjenim in razboritim pedagogom in dirigentom tov. Humekom je poslušalcem, ki znajo ceniti glasbeno reproduktivno umetnost, nudila iz-

reden užitek. Revija se je končala v mogočnem zaključnem finalu dveh pesmi: A. Lavrin: »Naša pesem« in M. Kozina: »Naša zemlja«. Pri teh dveh pesmih je uspešno sodelovala godba na pihala Rudnika Kočevje. Izvajali so ju združeni pevski zbori pod vodstvom prof. M. Humeka (330 pevec).

Mladim pevcem so prireditelji pripravili po končani reviji majhno zakusko, ki je njihovo že tako veselo razpoloženje še povečala. Prirediteljem revije in pevovodjem moramo na tako uspehi reviji naših najmlajših pevskih zborov samo čestitati!

Ljubitelji petja in mladine so dočela napolnili veliko dvorano in niso štedili s priznanji.

France Cankar

M. Tratar-Uč



Združeni pevski zbori pod vodstvom prof. Humeka

Zadruga je središče gospodarskega razvoja!

»Na področju katastrskih občin Selo, Krvava peč in Veliki Osolnik je 154 ha zemlje, last splošnega ljudskega premoženja, od tega je okrog 90 ha gozdov. Obdelovalna zemlja SLP in zemlja, ki bi jo dali zadrugi v najem privatniki ali pa odstopili v last zadrugi, bi bila osnova za kmetijski obrat ali pa več obratov na področju KZ

Rob. Ker imamo že nekaj ponudb za oddajo zemlje (v Krvavi peči za okrog 30 — 35 ha obdelovalne zemlje), bomo šli na teren in popisali, koliko bi dobili v najem oz. koliko bi jo lastniki odstopili zadrugi. Ko bomo imeli zbrane vse podatke, se bomo odločili, kje bomo gradili hleva za živino: v hribih ali dolini. Menim, da bodo prišli pri nas v poštev hlevi od 50 do 80 glav goveje živine, zato pa bi bilo potrebno tudi več kmetijskih zadržnih obratov.

Vzoredno z gradnjo hlevov bi gradili tudi svinjake za prašiče. Poleg živinoreje nameravamo razvijati tudi prašičerejo. Za naše kraje (območje Roba) je edino izhodišče napredka v živinoreji in prašičereji. Seveda bo imela pomembno mesto tudi v bodoče suha roba. Lansko leto je bila zadruga prodala za 29 milijonov dinarjev suhorobarskih izdelkov.

Upravnik Kmetijske zadruge Rob nas je seznanil tudi z drugimi stvar-

mi, s katerimi se ukvarja zadruga. Akcijo v pogodbenem sodelovanju bomo zaključili do konca aprila. Doslej smo dosegli 85 % predvidenega plana. Pri detelji smo plan za tretjino presegli. V pogodbenem sodelovanju naj bi bilo zajeto po planu 133 ha zemlje. Da smo dosegli razmeroma lepe uspehe, gre zaslugi tudi zadržnemu svetu in upravnemu odboru zadruge. Lanski uspehi so bili zelo spodbudni za kmetovalce. Pri predelovanju pšenice je bilo doseženo celo do 31 stotov na ha, pridelek kme na pogodbeneh travnikih pa je bil celo do 300 in več odstotkov večji kot druga leta.

»Na našem območju imamo skupno 323 krav, 88 telic, dva bikla itd. V rodovniku imamo 36 krav, 23 telic, nekaj telet. V Robu imamo postajo za umetno osmenjevanje. Proizvodni program, lesni odsek... Najprej beseda o proizvodnem programu. Le-ta je v glavnem isti kot je bil lansko leto, le dohodki naj bi bili nekoliko višji. Najvažnejša dejavnost je kooperacija.

Lesni odsek predstavlja pri zadržni važen vir dohodkov. Promet lesnega odseka lani je znašal 39 milijonov din. Promet z odkupom živine je bil 13 milijonov din, vrednost odkupljenih in prodanih kmetijskih pridelkov pa za okrog 6 milijonov din. Celotni promet v letu 1959, ki je bil ustvarjen potom zadruge, je znašal nad 90 milijonov.

Destilarna, ki deluje v okviru zadruge, predstavlja lep napredek za naš kraj. Daje zaposlitev nekaterim ljudem, kmetom na vnovčuje smrečje. Vrednost proizvodne destilarne v lanskem letu je bila okrog 4 milijone din.

Problemi s kmečko mladino. »Tudi iz naših krajev beži mladina od zemlje v industrijo. Ostala mladina, ki ostaja doma, bi potrebovala prostor, kjer bi se lahko sestajala. Sedaj je gostilna edini prostor za zbiranje mladih. V zadržnem domu nameravamo urediti dvorano. Kupili bomo televizor. Sredstva zanj bodo zbrali ljudje sami. Akcijo bo organizirala SZDL s KZ. Nabavili bomo tudi nekaj športnih rekvizitov za telesno vzgojno udejstvovanje mladine.

Zaključek: zadruga pomeni v določnih krajih gospodarsko in kulturnoizobraževalno središče, njeno delo pa se mnogokrat prepleta z delom političnih in družbenih organizacij, zato je razumljivo da delajo z roko v roki tudi v Robu.

Karel Oražem

ZAHVALA
Ob nenadni smrti moža, očeta, brata, starega očeta in svaka

JANEŽA ANTONA
iz Kočevja, Reška c. 11

se najlepše zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in vsem, ki so ga sremili na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo Družstvu upokojencev, kolektivno Opekarni iz Ribnice, sosedom, duhovščini in ostalim.

Zaljubljeni: žena Ivana, sinovi Franc, Ivan in Marjan, hčere Tončka, Mara, Lenka, Fanika in Cvetka ter strici.

Za smeh in dobro voljo

OGORČENJE

»Mama, s to brisačo se ne morem brisati, ker je čisto mokra.«

»Poglej ga, paglavca, kako je izbirčen: oči se je brisal z njo, ded, teta, tvoj dve sestri in jaz, in nihče ni nergal, da je mokra, zate pa naenkrat ni več dobra!«

NI USPELO

Andrej je na obisku pri skupni teti. Ta mu ponudi za večerjo kavo in kruh z maslom. Andrej

si začne mazati maslo na debelo na kruh. Teta zastoka:

»Andrej, ali veš, po koliko je zdaj maslo? Po sedem sto dinarjev kilogram!«

»Res?« se začudi Andrej in pristavi: »Pa je vredno tega denarja!« In si mirno dalje maže.

PEPE IŠČE POROKA

»Ali je očka doma?«

»Ni ga, tovariš!«

»Če sem ga pa videl na bal-konu...«

»Ampak tudi on vas je videl!«

Telesna vzgoja v Dolu ob Kolpi

Poročali smo že, da namerava urediti Okrajna zveza za telesno vzgojo iz Ljubljane v Dolu ob Kolpi center za šolanje vadnikov za telesno vzgojo. Sedaj smo prejeli vest iz Ljubljane, da so dokončno potrdili ta načrt na seji zveze v soboto 23. aprila. Izgradnja tega telesnovzgojnega objekta je poverjena v celoti kočevskemu Partizanu, ki je v ta namen že imenoval posebno komisijo, katero vodi tovariša Arko in Čuk.

Ze pred dokončno potrditvijo o izgradnji je komisija opravila vrsto pripravilajnih del. Člani komisije so si ogledali zemljišče za vadbo in tabor, ter stavbo, v kateri bi dobro uredili kuhinjo, učilnico in ambulanto. Pogovorili so se z vaščani Dola, ki so pripravljali oskrbovati tečajnike z mlekom, jajci, zelenjavo, sadjem in drugim.

Naročeno je geodetsko snemanje zemljišča, kar bodo opravili geometri, ing. Knafeljc pa že pripravljajo načrt za ureditev tabora.

Z ureditvijo tega centra pa se odpirajo Dolu tudi možnosti za začetek turizma. Predvideva se, da bi se turisti hranili skupno s tečajniki, prenočišča pa bi se lahko dobila pri vaščanih v Dolu.

O vseh novicah v zvezi z izgradnjo tega telesnovzgojnega tabora bomo redno poročali.

Zaključek politične šole

V jesenski in zimski sezoni je bila v okviru Delavske univerze v Kočevju organizirana večerna politična šola za člane ZK. Slušatelji so bili razdeljeni na dve grupi — glede na nivo predizobrazbe. Program je zajemal snov iz znanstvenega socializma, zgodovino delavskega gibanja in vlogo subjektivnih sil ter politično ekonomijo in ekonomiko FLRJ. Predavali so člani Občinskega komiteja ZK in tudi nekateri ostali člani ZK.

Prve konzultacije za obe grupi slušateljev so bile že v februarju, zaključne konzultacije pa so bile 28. in 29. aprila. Slušatelji so se dobro pripravili za ta preizkus, kar posebno velja za prvo grupo. Vsi kandidati so uspešno opravili izpite in sicer: iz prve grupe 9, iz druge pa 14 slušateljev.

Sekretar Obč. komiteja ZK tov. Golob je ob zaključku čestital slušateljem k doseženim uspehom in njihovi resnosti, ki so jo pokazali v času predavanja in na izpitu. Poudaril je, da je to prva stopnja političnega izobraževanja in podlaga za nadaljnji individualni študij.

Razpis

Upravni odbor obrtnega mizarstva podjetja »Hrast« v Dolenji vasi

razpisuje

DELOVNO MESTO RAČUNOVODJE

Pogoj: srednješolska izobrazba s prakso. Osebnostne prejemke po tarifnem pravilniku oziroma dogovoru.

Pismene prijave z opisom dosedanje službe pošljite do 20. maja na naslov:

»Hrast«, splošno mizarstvo, Dolenja vas.

Prodaja koles

Poslovna zveza za gozdarstvo in kmetijstvo Kočevje proda iz svojih rabljenih osnovnih sredstev večje število dvokoles.

Prednost pri nakupu imajo gospodarske organizacije. V kolikor bi do 15. maja 1960 ne našli kupca med zainteresiranimi družbenega sektorja, bomo kolesa prodali najboljšim ponudnikom.

PZ KOČEVJE

Na podlagi 47. člena Zakona o finansiranju gradnje stanovanj (Uradni list FLRJ št. 47/59) razpisuje UPRAVNI ODBOR STANOVANJSKEGA SKLADA pri Občinskem ljudskem odboru Ribnica

I N A T E Č A J

za posojila, ki se bodo dajala v letu 1960 iz občinskega stanovanjskega sklada za gradnjo stanovanj.

1. Upravni odbor stanovanjskega sklada bo dajal na tem natečaju iz stanovanjskega sklada posojila za gradnjo stanovanjskih hiš.

2. Pravico udeležbe na tem natečaju imajo vse družbene pravne osebe (gospodarske in družbene organizacije, zavodi in ustanove) in osebe iz delovnega razmerja, ki bodo gradile stanovanja na področju občine Ribnica.

3. Posojila na tem natečaju se bodo dajala pod naslednjimi pogoji:

- vsak zainteresent mora ponuditi najmanj 25 % lastne udeležbe od vrednosti objekta, za katerega prosi posojilo,
- najmanjša obrestna mera za posojilo na tem natečaju znaša 2 % na leto,
- najdaljši rok za vrnitev posojila je do 30 let,
- interesent mora položiti od zneska zaprosenega kredita 5 % gotovine,
- kot zavarovanje morajo priložiti družbeno pravne osebe garancijsko izjavo Občinskega ljudskega odbora, osebe iz delovnega razmerja pa izjavo o vključbi obveznosti v zemljiški knjigi.

Ostalo potrebno dokumentacijo bo predložil koristnik posojila ob sklepanju posojilne pogodbe.

3. Ponudba se vložijo pri ObLO Ribnica — odseku za gospodarstvo in komunalne zadeve.

4. Ponudbe se bodo sprejemale do 31. maja 1960.

5. Prošnje za odobritev posojila se bodo reševale na podlagi PRAVIL STANOVANJSKEGA SKLADA.

6. Izid natečaja bo objavljen na oglasnih deskah pri ObLO Ribnica, Krajevemu uradu Sodražica in Dolenja vas in o tem bodo obveščeni sami prosilci s sklepom.

UPRAVNI ODBOR

TELESNO VZGOJNO DRUŠTVO »PARTIZAN« KOČEVJE

sprejme v delovno razmerje:

1. Podjetno, v gostinskih poslih VEŠČO OSEBO za samostojno vodenje mlečne restavracije »Gaj«;
2. Vestnega in marljivega OSKRBNIKA stadiona in ostalih športnih objektov;

Plača po dogovoru. Interesenti naj se prijavijo v društveni pisarni na Trgu Svobode najkasneje do 15. maja, in sicer ob delavnikih med 17. in 19. uro.

UPRAVNI ODBOR



GIBANJE PREBIVALSTVA

LOŠKI POTOK

Poročila sta se: Cimperman Janez, delavec iz Raketa, star 32 let in Samsa Pavla, delavka iz Cerknice, Tabor 5, stara 25 let.

Rodila je Košir Nada-Stefana, gospodinja iz Retij 66 — deklico Ivanko.

OSILNICA

Poročila sta se: Kovač Anton, delavec iz Ločca 2, star 33 let in Mrle Marija, kmetovalka iz Bezrovce 2, stara 22 let.

Rodila je Serčer Ana iz Belice 3 — deklico Jadranko.

KOČEVJE

Poročila sta se: Forjan Martin, delavec iz Cvišarjev, star 25 let in Antolin Terezija, delavka iz Cvišarjev, stara 19 let.

Rodili sta: Rus Marija, gospodinja iz Podtabora 5 — deklico Brečo in Samide Rozalija iz Podtabora 6 — deklico Rozalijo.

Umrli sta: Meglen Jože, kmetovalec iz Potiskovca 5, star 78 let in Janež Anton, osební upokojenec iz Kočevja, Reška cesta 11, star 63 let.

ČESTITKA

Dragemu sinu in bratu Stanetu Česariku iz Nemške vasi, sedaj bi-

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Matija Cetinski. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14a, telefon uredništva in uprave 3-89. Naročnina je 500 din, polletna 250 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 1000 din oz. 3 ameriške dolarje. Tekoči račun 600-713 pri Komun-

1-265

malni banji Ljubljana, podružnica za Kočevje



Velikolaška mladina - kje si?

Za praznike smo si želeli dobrega mesa, predvsem mesa pitanih telet baby beef (bebi bif), pa ga je bilo tako malo na prodajo, da so ga samo nekateri dobili. V Novicah je bilo objavljeno, da bodo na KGP letos spitali 3300 takih telet in kakor vemo, jih vsak teden precej prodajo. Nekje sem zvedela, da tržna inšpekcija ne dovolji sekati meso po višji ceni kot je določena, KGP pa za to ceno ne more prodajati, ker bi sicer imeli izgubo. Za dobro meso smo pripravljene plačati toliko, kolikor stane. Pol kilograma dobrega mesa je več vredno kot kilogram stare in trde govedine.

Gospodinj Z. C. in D. P.

3-72 upravnika Kmetijske uprave Livold, TONE ZUPANČIČ: Naši stroški za en kilogram prirastka na teleh baby beef znašajo 267 dinarjev. Mesarji pa plačajo največ 200 din za kilogram žive teže. Teleta izvažamo v Italijo, kjer prejemo za kg žive teže 313 lir, kar znaša 250 dinarjev, k temu še 30 dinarjev izvozne premije in dobimo 280 din za kg. Za domače potrebe bi dali teleta tudi ceneje. Za praznike smo dali nekaj telet po 200 din in bomo zgubo sami krili.

3-34 Mesnina, upravniki tovariši PIRC: Tržna inšpekcija nam je postavila prodajno ceno za telečje meso, ki znaša največ 360 din za kg. Za to prodajno ceno, mi ne moremo dražje kupovati od 200 din za kg žive teže. Če bi kupovali pitana teleta po ceni 260 din, ne bi mogli ceneje sekati kot po 450 din za kg. Dobimo tako malo telečjega mesa, da ni vredno omenjati. Težko je za bolnike, ki ne smejo uživati drugega mesa. Menim, da bi za potrošnike bilo preveč plačati 450 din za kilogram teletine.

2-40 »Mesar«, upravniki ANTON SPILETIC: Že lansko jesen smo vložili prošnjo na Oblo Kočevje, da nam dovolijo sekati telečje meso po ceni 420 din za kg. To meso bi prodajali samo v tržnici, da bi odpadla vsaka bojazen mešanja mesa. Do danes nismo še dobili nikakega odgovora. Poudariti želim, da v Ljubljani prodajo telečje meso po ceni 480 din, in sicer v ločenih mesnicah. To smo tudi mi hoteli. Meso bi lahko kupili na KGP po ceni 240 din za kg žive teže. Menim, da bi tištim, ki želijo oziroma morajo imeti telečje meso in so pripravljene več plačati, tako najlažje ustregli.

2-54 tržni inšpektor Oblo IVAN VESEL: Svet za gospodarstvo Oblo Kočevje je izdal odredbo o najvišjih prodajnih cenah mesa. Dokler ta odredba velja, ni mogoče dražje prodajati. Prodajne cene so za goveje in svinjsko meso 340, za telečje 360. Na prihodnjih sebi bo Svet za gospodarstvo razpravljati o posebnih cenah za baby beef meso, ki bi bila od 400 do 430 din za kg. To meso bi prodajali ločeno, in sicer zaenkrat v tržnici, če bo potrebno, bo tudi Mesnina imela svojo prodajalno. To bi Svet že uvedel, pa so se mesarji izgovarjali, da bi prodali tako malo tega mesa, da bi ne bilo gospodarsko vzdrževati posebno prodajalno.

Mesnice je treba ločiti za prodajo baby beef mesa, ker je to meso zelo podobno prvotnemu govejemu mesu in bi mesarji z lahkoto oškodovali potrošnike.

»Kaj pa mladine ni, kaj mladina ni ne dela?« To vprašanje slišimo na vsakem koraku. Vprašujejo stari športniki, kulturniki, gasilci in družbeni delavci. Človeku se zdi, da je mladina izumrla.

V Velikih Laščah deluje z uspehom klub, ki ga vodi profesorica Marija Perhaj. Sem skoro stalni obiskovalec in moram reči, da klub človeka res pritegne, ker je domače in vsi sodelujejo. Toda žal — obiskujejo ga le starejši ljudje — mladine ni.

Obiskal sem neko predavanje, ki je bilo namenjeno predvsem mladini, pa sem tam našel samo starejše ljudi. Mladina je med predavanjem stala pred gostilno, nekaj jih je bilo pa v gostilni.

Taki primeri so vsakodnevni. Mladi ljudje v Laščah danes ne zmorejo niti ene igre na leto, niti ne enega kulturnega programa. Starejši čakajo, mladina pa se ne zganja.

Mladi kmečki proizvajalci bi želeli predavanja in filme s področja poljedelstva in živinoreje. Ničče ji tega ne preskrbi, nihče jih ne vpraša kaj želijo. Kmečka mladina je prepuščena sama sebi. Popolnoma je odvisna od dobronamernih in slabonamernih tolmachen naših stvarnosti in razvoja našega gospodarstva in kmetijstva.

Mladinska organizacija se za to ne zneni, misleč, da je v redu in popolnoma opravila svojo nalogo, če priredi silvestrovanje ali pustovanje, potem pa vse leto živitarji sredi problemov, ki jim žal ni kos. Pred leti so vsaj gojili nogomet in se ukvarjali z mislijo, da bi naštevirali kakšno komedijo. Sedaj nihče več ne pomisli na to. Vsi govorijo, da ni časa in da je že vsak itak preobremenjen s funkcijami. Drugod mladina dela, samo velikolaška mladina manjka časa. Menim, da so vsi izgovori neopravičljivi. Saj imamo mladino, mladince in mladinke, imamo tudi srednješolce in študente.

UMRLEMU ZDOMARJU V SPOMIN!

1. maja je končal svojo življenjsko pot Martin Silc iz Kota pri Ribnici. Mož je štel med najstarejše ribniške rešetarje — zdomarje. Od mladih let je vsako pomlad oprtal krošnjo s suho robo in odhajal v široki svet in se vračal jeseni zopet domov. Le zadnja leta je ostajal doma zaradi bolezni. Zadnje mesece ga je bolezen priklenila na posteljo. Dočkal je 73 let.

Kot pravi Ribničan je bil nad vse skrben, delaven in varčen pa bister po duhu in razgledan z znatno mero naravne inteligence. Zato so ga upravičeno šteli med suhorbarske prvake, ki jim je zdomarstvo že v krvi kot življenjsko delo in poklic. Rad mi je kazal pisma, ki jih je prejemal iz svojega rajona v Avstriji in mi dopovedoval: »Samo preberite jih, pa naj še kdo reče, da smo rešetarji sami lumpje in goljufi, kakor nam to radi očitajo. Kakor hitro bi kaj lumparskega napravil, bi za vselej izgubil vse zaupanje mojih stalnih odjemalcev in prijateljev...«

Pokojni Martin si je ohranil svoj sloves in poštenje pristnega zdomarja, ki bo ohranjeno v srcih vseh, ki so ga v življenju poznali.

J. T.

ČITAJTE IN DOPISUJTE V »NOVICE«

Sprašujejo nas: »Kje ste?« Pokažimo vsaj, da živimo in da smo vsaj toliko delavni, da bomo prihajali na predavanja in prireditve, da ne bodo starejši ljudje samevali v dvorani, klubski sobi in pri debatah in razgovorih.

Klub študentov Kočevske je v vsakem primeru pripravljen nuditi pomoč, saj ga v tem obvezuje statut in program.

Žužek Ivan

V ČRNEM POTOKU NAJVIŠJI MLAJ

V Črnem potoku smo za 1. maj postavili 29,5 metrov visok mlaj. Prepričani smo, da je najvišji na Kočevskem. Vrh mlaja je 2,5 m dolga slovenska zastava. Prvega maja zjutraj smo pripravili budnico s streljanjem in igranjem na harmoniko. Nameravali smo še zaneti nekaj kresov in obiskati okolišne podzemeljske jame, kar pa smo zaradi slabega vremena prestavili na Dan mladosti.

A. Pl.

V treh mesecih je pogorelo za 20 milijonov

Samo v prvem četrtletju je bilo v kočevski občini 8 požarov. Povzročena škoda znaša 19.133.000 dinarjev. Rešeno s solšno oromo za 15.550.000. Trije požari so nastali zaradi »radbene pomanjklivosti«, dva zaradi neprevidnosti, dva je povzročila elektrika, za osmi požar pa nismo ugotovili vzroka.

Enajsti januar. Zabrni telefon 03. Gasilci! Pridite hitro! Notranji požar v podstrešnem stanovanju nad drevnico SGP Zidar. Sprejeto. Že se v nekaj sekundah odpeljejo na določeno mesto štirje prostovoljci iz gasilskega doma. Sledi povelje: »Pripravite orodje za gašenje notranjega požara!« Ugotovljeno je bilo leglo požara in v četrt ure je bila odstranjena večja nevarnost. Povzročena škoda, upoštevajoč obnovno in pravilno ureditev kurilnih naprav, je znašala 150.000 din. Požar je nastal zaradi nepravilne izpeljave dimnika.

Prav ta dan, ob 20.15, ponovno klice sirena gasilce v akcijo. Gori mizarska delavnica podjetja ITAS. Ob prihodu na požarišče se nam nudi žalostna slika. Ognjeni zubli že uničujejo prvo nadstropje in podstrešje več milijonov vredne mizarske delavnice. Borka z ognjem je trajala 7 ur. Same zgradbe ni bilo mogoče rešiti, ker je čuvaj prepozno obvestil gasilsko enoto. Zato je bila glavna naloga braniti sosednja poslopja in zadrževati požar, da so bili rešeni vsi stroji iz delavnice v pritličju. Škoda je cenjena na 18.000.000 dinarjev. Požar je po ugotovitvi komisije TNZ nastal zaradi električne napeljave.

Naslednji dan ob 18.30 uri dobimo po kurirju obvestilo: Pridite takoj v pekarijo! Gori! V nekaj trenutkih odpelje rdeče vozilo na prijavljeni kraj. Stanovanja nad pekarijo so močno zadimljena. S tipanjem smo ugotovili leglo požara, ga v pol ure pogasili in obvarovali objekt za več milijonov škode, ki bi jo povzročil požar, če bi ne bilo pravočasnega obvestila. Goreti je začel tram, ki je bil več desetletij vzidan nad dimniško tuljavo. Škode je bilo 50.000 din.

Okrog 21. ure 13. februarja so bili klicani v akcijo gasilci iz Fare. Gorelo je gospodarsko poslopje v Kužlju. Pri gašenju so sodelovale gasilske enote iz Broda in Delnic. Požar je napravil škode za približno 500.000 din. Vzrok požara ni ugotovljen.

Zaradi neprevidnosti se je 10. 3. ob 22. uri pojavil notranji požar v stanovanjskih barakah na Bregu pri Stari cerkvi. Neugašeni cigaretni ogorek v žepu je napravil velik preplah in škode za 30.000 dinarjev. Gasilci so bili hitro na mestu, vendar akcija ni bila potrebna, ker so že stanovalci požar pogasili.

15. marca ob 10.30 zabrni telefon 03. Pojavil se je požar v podstrešju nad tapetniško delavnico v Kočevju. Tudi tu so stanovalci in delavci podjetja Tapetništvo odigrali

važno vlogo, da ni nastala večja škoda. Gasilec ni bilo potrebno poseči v akcijo. Požar je nastal zaradi tramovja, vgrajenega preblizu dimnika.

Zaradi nepravilno vgrajenih dimovodnih cevi in brzoparilnika, se je 24. 3. ob 8.10 pojavil rdeči petelin na gospodarskem poslopiju na Bregu. Škoda je cenjena na 300 tisoč din. Vključ 450 metrov oddaljeni vodi so kočevski gasilci hitro in uspešno udarili po ognju in požar kmalu pogasili.

Za zaključek četrtletja sporoča na 03 razburjeni glas iz KB. Pridite hitro. V stanovanju nad banko gori. V nekaj trenutkih že opozarja avtomobilska sirena na nevarnost. Stanovanja v II. nadstropju so močno zadimljena. Gasilci so večkrat poskusili prodreti skozi

Sindikalna organizacija pri kmetijski zadrugi

V vseh sindikalnih podružnicah v občini Ribnica so zaključili z letnimi občinskimi zbori. Le-ti so bili uspešni in vsebinsko bogati. Na občinskih zborih so razpravljali o zaključnih računih podjetij, finančnih uspehih, strokovnem izobraževanju in drugo. Ker o občnem zboru sindikalne podružnice Kmetijske zadruge Ribnica nismo še poročali, je prav, da tudi o tem zboru pomenimo nekaj besed.

Upravni odbor sindikalne podružnice je na svojih sejah večkrat razpravljal o problematiki, ki se nanaša na dvig kmetijske proizvodnje, na izboljšanje organizacije odkupa itd. Celoten kolektiv Kmetijske zadruge bo moral še v večji meri tolačiti kmetijskim proizvajalcem namen pogođenega sodelovanja kmetov z zadrugo.

Na občnem zboru so obravnavali delo posameznih odsekov pri zadrugi. Ugotovili so, da bo treba tudi v bodoče nadaljevati s seminarji za člane zadrugnega sveta, upravnega odbora zadruge in UO sindikalne podružnice in mladih delavcih v zadrugi, da se bodo usposobili za družbeno-delavsko samoupravljanje.

Sindikalna organizacija naj nudi zadrugnemu svetu vso pomoč pri njegovem delu. V zadrugi naj bi organizirali tudi strokovne tečaje za pridobitev in izpolnitev kvalifikacije zaposlenih v zadrugi.

Predlagano je bilo, da se uredi v zadrugnem domu posebna sindikalna soba, kjer bi bile revije, knjige in časopisi.

Sprejeli so sklepe za poživitev kulturno-prosvetnega dela v sindikalni podružnici, za izboljšanje življenjskih pogojev delavcev in uslužbencev in usposobitev kadra v zadrugi. Člani sindikata naj nudijo večjo pomoč zadrugnemu vodstvu pri organizaciji kmetijske proizvodnje in pogodbenem sodelovanju (kmet-zadruga), pri organiziranju melioracijske skupnosti. Za uspešno izpolnjevanje finančno-proizvodnega plana zadruge za leto 1960 naj se zavzamejo vsi člani. Sklenili so tudi, da bodo organizirali poučno ekskurzijo.

IZ ROBA

Pod Kmetijsko zadrugo Rob spada 29 vasi. Te vasi so raztresene na precej obširnem teritoriju. Vseh članov ima zadruga 282.

Žene zadrugnice so v Robu delavne. Uredile so si tople grede, kjer gojijo zelenjavo. Izkušitke za prodano blago bodo uporabile za nabavo naprav za izdelavo sadnih sokov in drugo. Ukvarjajo se tudi z nasadom ribezna. Skrbje tudi za nabavo piščancev.

JOŽE NOVAK



Ta pregledna karta obsega območje bivšega okraja Kočevje. Vrisane so nove občinske meje po zadnji reorganizaciji občin: Sodražica, Lašče in Dobropolje. (Karto je pripravil in narisal Bojan Slokar)

Meje učilnic se širijo v vsedružbeno dogajanje

Tilka Kovačević:

Živimo v času, ko si naši delovni ljudje prizadevajo čim bolj dvigniti materialne uspehe, izboljšujejo organizacijo in tehnološki proces dela, se usposabljaajo, da bodo kos svojemu delovnemu mestu. Nenehno dvigajo proizvodnjo in prispevajo k splošnemu družbenemu napredku. V ta proces se mora vključiti tudi šola. Dolžnost šole je, da se zave svojega družbenega mesta in vloge, da izboljšuje vzgojno in učno delo v skladu z družbenimi potrebami. Učiti in usposabljaati mladino za življenje, kar je glavni smoter današnje šole, pa je veliko težja in odgovornejša naloga, kot pripravljati učence za študij na gimnazijih, kar so dejansko šole opravljale pred reformo.

Meje naših učilnic se širijo v delavnice, tovarne, komune, v vse družbeno dogajanje, ki ga v večji ali manjši meri vnašamo v pouk, odvisno od tega, v kolikšni meri je učitelj sam začutil nove potrebe in naloge. Novo življenje z vsemi svojimi pestrostmi, nudi mnogo motivov za obogatitev učnega in vzgojnega dela, za širjenje in poglabljanje moralnih kvalitet in obzorja mladega človeka.

Družbena zahteva je, da damo učencem solidno splošno izobrazbo in mu razvijamo dialektično mišljenje. Pri izvajanju te naloge se spoprijemljamo z različnimi napakami pedagoške prakse, kot so verbalizem, pozitivizem, objektivizem itd. Družba potrebuje razgledane, kritične in aktivne ljudi, ki ne bodo le sprejemali dejstev, pač pa o njih razmišljali, jih kritično presojali, ljudi, ki se bodo znašli v dani situaciji. Zato bo treba opustiti v praksi vse tisto staro in negativno, ki zavira človekov razvoj, ki duši njegovo sproščenost in uveljavljanje in se oprijeti sodobnih metod in odnosov, ki človeka dvigajo, mu dajejo voljo do dela in razvijajo interes, samoiniciativno in kritičnost.

Mimo učnega in vzgojnega dela v šoli, odigravajo pri tem veliko vlogo tudi svobodne aktivnosti

učencev. Učiteljski zbori, šolski odbori in starešinski sveti so v letošnjem šolskem letu precej razpravljali o vključevanju šolske mladine v razna društva, organiziranih je bilo vrsta interesnih krožkov, ki imajo namen bogatiti in širiti vzgojno-izobraževalne dejavnosti učencev.

Nastete oblike izvenšolskega izobraževanja (vsaj v Kočevju) so nekoliko manj razvite, so se pa v večji meri uveljavile one vrste svobodnih dejavnosti, ki nudijo učencem športno in kulturno izživljanje. Vse vrste svobodnih aktivnosti dajejo mnogo možnosti za povezovanje šole z družbenimi in gospodarskimi organizacijami in s starši, dajejo priliko za pritegovanje za delo z mladino ljudi raznih poklicev in iz vseh področij družbenega življenja. To je prva pozitivna stran svobodnih aktivnosti. Druga pa je ta, da se preko njih mlad človek vključuje v življenje,

pri odločitvi za to ali ono interesno področje mu seveda pomaga učitelj, in še tretja pozitivnost: učenec se srečuje s preprostimi oblikami samoupravljanja, v katerega se tudi sam vključuje. Ker se da našnji proizvajalec razlikuje od prejšnjega po izobraženosti in močni kolektivni zavesti, je naša naloga, še naprej razvijati in poglobljati svobodne aktivnosti kot sestavni del vzgojavanja in izobraževanja, kjer si učenci širijo znanje in pridobivajo elemente kolektivne zavesti, da se bodo po končanem šolanju lažje vključili v družbo in delo.

Ce bomo sposobni dobro organizirati učne ure, če bomo prenehali z verbalističnim poukom, naučili mladino ločnega mišljenja, poiskali oblike dejavnosti med učnimi urami, ne bo nobena oblika svobodne aktivnosti bremenila učenceve duševnosti ali mu jemala prosti čas. Tu trčimo ob načelo, da

mora otrok duševno rasti v šoli, čela. S splošnimi navodili o ocazato mu za delo doma odmerjamo le to, kar ima realno osnovo domačega dela in vzgoje. Bolj kot kdajkoli je v današnjih dneh nujno z dobrim vsebinskim in metodičnim delom vcepiti v učence pričnanje, da se uče zase in za bodoči razvoj, ne pa za ocene in spričevala.

Bolj ko se bodo izpolnjevali delovni pogoji na šolah, bolj bo potrebno, da se učitelj individualno vzgaja, se psihološko in metodično izpopolnjuje, odpravlja generaliziranje in šablonsiranje, da bo pedagoška praksa stala na trdnih in zdravih temeljih. To daje obilo možnosti za delo v tej smeri in je ena izmed novih oblik dela skupinski pouk, ki ga tudi v kočevskih šolah nekateri učitelji uspešno uvajajo in proučujejo.

Z opazovanjem ter drugimi oblikami in sredstvi za spremljanje in preizkušanje učencevega učenja in napredovanja, oblikujemo med učnim in vzgojnim procesom ocene iz posameznega učno-vzgojnega področja. Staro obliko ocenjevanja izpodirjavo nova, humanejša na-

čela. S splošnimi navodili o ocazato mu za delo doma odmerjamo le to, kar ima realno osnovo domačega dela in vzgoje. Bolj kot kdajkoli je v današnjih dneh nujno z dobrim vsebinskim in metodičnim delom vcepiti v učence pričnanje, da se uče zase in za bodoči razvoj, ne pa za ocene in spričevala.

Treba bo še veliko storiti, da bo zajamčena dopolnilna pomoč učencem, ki so to potrebni in še veliko tenkočutnejše prislunosti interesom, nagnjenjem in sposobnostim mladine, še mnogo več storiti za razvijanje teh, saj smo v tej smeri zastavili šele prvi korak. Od tega, koliko bo šola sposobna odkrivati in razvijati učenceve sposobnosti, je v veliki meri odvisno, v kakšnem poklic se bo otrok usmeril. Družba pričakuje od šolnikov, da bodo znali mladim ljudem nakazati pot, na kateri si lahko obetajo največ uspehov in najširšega razvoja. Mnenja o splošnem prizadevanju, celotnem razvoju osebnosti, ki ga bo dala šola ob zaključku šolanja, je zelo odgovorno in bo moralo temeljiti na analizi vseh let šolanja.